

Особливості формування національної свідомості у студентів вищих навчальних закладів

Н.В. ОСТРЯНСЬКА

Харківська національна академія міського господарства

Актуальність проблеми виховання патріотизму, національної свідомості в українському суспільстві пов'язана з цілою низкою інших проблем, причинами яких, частіше за все, є незадоволення розвитком політичних, економічних, соціальних сфер в нашій країні. На цьому ґрунті розвивається індиферентне ставлення до своєї країни, асоціювання її не зі спадщиною предків, як невід'ємним культурним осередком, а просто – з державним утворенням. Але суспільству необхідно розуміння, що означені аспекти соціально-політичного розвитку мінливі, а глибока шана багатовікових традицій народу, рідної землі здавна була ознакою найкращих людських рис.

Національна свідомість стає одним із найважливіших показників не лише освіченості, а й вихованості, високої культури, цілісності особистості.

Досвід теоретичного осмислення проблеми і викладання у вищих навчальних закладах свідчить про те, що головними напрямками виховання у студентів національної свідомості є:

1) реалізація національної ідеї як провідної, узагальнюючої, навколо якої групуються інші знання;

2) систематизація, інтеграція знань в єдину наукову картину світу, що сприяє усвідомленню студентами основних знань про народ, націю, Батьківщину;

3) забезпечення самостійної пізнавальної, дослідницької діяльності студентів у процесі формування в них національної свідомості;

4) забезпечення глибокого засвоєння студентами національних традицій і звичаїв, відображених у них гуманістичної духовності, національної свідомості українського народу;

5) дотримання науково-педагогічних засад, механізмів, форм і методів виховання у студентів національної свідомості;

6) гармонійне поєднання наукових, раціональних і мистецьких, художньо-образних ідей та засобів формування у майбутніх фахівців національної свідомості.

Кожному викладачеві необхідно прагнути планомірно і цілеспрямовано виробляти у студентів усвідомлене ставлення до матеріальних і духовних цінностей рідного народу, уміння творчо

використовувати кращі здобутки культури, науки цивілізованих держав.

Необхідно прагнути, щоб уся система освіти у вищих навчальних закладах і виховання спрямовувалася на те, щоб кожен студент глибоко відчував і усвідомлював серцем, душею і розумом зміст тріади фундаментальних понять – культура минулих епох, сучасна культура і культура майбутнього. Зміст цих понять відображає різні етапи розвитку національної культури. Студенти переконуються в тому, що особистість, яка глибоко знає культуру минулих епох розвитку рідного народу, глибше сприймає і розуміє сучасну культуру і турбується про культуру майбутнього. Студенти доходять висновку, що сучасне – це дорога з минулого у майбутнє. Кожен викладач повинен створити чітку систему роботи, спрямовану на формування національної свідомості. Головні компоненти системи роботи викладача з цієї проблеми:

Високий рівень сформованості національної свідомості стимулює кожного майбутнього фахівця глибоко пізнавати ідейні, моральні, духовні багатства рідного народу, турбуватися про природу рідної землі, зберігати етнічне середовище, розвивати матеріальну і духовну культуру.